

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр. 1203-404/5

Скопје, 24.09.2008 година

ДО

ОСНОВЕН СУД ВЕЛЕС

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Основен суд Велес (во понатамошниот текст Судот), сметка за редовно работење за 2007 година, кои се прикажани на страните од 7 до 9.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.
3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај за финансиските извештаи на Основен суд Велес за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од :
 - Шевшед Адеми, претседател на Основен суд Велес
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој извештај, прикажан на страните 1 до 6, и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е извршена од страна на тим на Државниот завод за ревизија во периодот од 05.05 до 19.05.2008 година.
7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:
 - дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива,
 - дали е остварено наменско и законско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.
8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика и со извесни прифатени и спроведени корекции од страна на субјектот.

9. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој Конечен извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека спроведената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.
10. На ден 01.09.2008 година добиени се забелешки на Претходниот извештај на овластениот државен ревизор заведени под Су.број 91-2/08. Истите беа разгледани и забелешката на точка 10.06.1. е прифатена а останатите забелешки се однесуваа во делот на препораките и истите се прифатени поради превземени мерки по извештајот на овластениот државен ревизор.
11. Со ревизијата на финансиските извештаи, дадени како составен дел на овој Конечен извештај и на интерниот контролен систем, ревизијата го утврди следното:

Систем на интерни контроли

11.1. Акти

11.1.1. Судот нема изготвено пишани процедури за системот на интерните контроли, согласно интерниот акт за извршување на буџетот, изготвен од страна на Судскиот буџетски совет и законската и подзаконска регулатива која се однесува на внатрешна сметководствена контрола, при што ревизијата утврди ризик финансиските извештаи да не обезбедуваат целосни, вистинити и веродостојни информации за резултатите на финансиските промени и за финансиските трансакции како и ризик од незаконска и ненаменска исплата на средствата од Буџетот на Основниот суд Велес.

Причината за овие ризици е воспоставена пракса на работење без внесување на податоците во дневник на главна книга и без контрола на усогласеноста на евиденциите.

Препорака:

Претседателот на основниот суд да изготви и донесе пишани процедури околу изготвување и извршување на буџетот на судот.

Процес на евидентирање на влезни фактури

11.1.2. При оценка на системот на интерни контроли во процесот на евидентирање на влезни фактури констатирана е ненавремена сметководствена евиденција. Ваквата состојба се должи на отсуство на пишани процедури и воспоставени контролни постапки што создава ризик од некомплетност и нецелосност на искажаните превземени обврски како и нереални и необјективни податоци во финансиските извештаи.

Препорака:

Основниот суд да превземе мерки за донесување и воспоставување пишани процедури кои ќе овозможат имплементирање на контролни постапки и ќе обезбедат законско, наменско, економично, ефикасно и ефективно користење на средствата

Процес на јавни набавки

11.1.3. При оценка на системот на интерни контроли кај процесот на јавни набавки постои ризик од нефункционирање на контролните постапки кои ќе обезбедат доследно почитување на законските и подзаконските акти во делот на јавните набавки, бидејќи се вршени набавки без спроведени постапки за јавна набавка и не се следи реализацијата

на склучените договори, што не е во согласност со одредбите од Законот за јавни набавки и Законот за облигационите односи.

Непостоењето и нефункционирањето на интерните контроли во овој процес предизвикува можност од ненаменско и незаконско користење на средствата, обезбедување на еднаква положба на понудувачите и фер конкуренција.

Препорака: Претседателот на Судот да пристапи кон пропишување и донесување на интерни акти во согласност со наведените закони и подзаконски акти, кои ќе овозможат имплементирање на контролни постапки согласно Законот за јавна внатрешна контрола и ќе обезбедат законско, наменско и економично користење на средствата.

11.2. Неправилна примена на акти:

11.2.1. Судот нема донесено општ акт за внатрешна организација на работата, односно не е постапено согласно глава II од Законот за судовите и член 8 од Судскиот деловник, каде се регулира донесување на истото како работа од делокругот на внатрешното работење на судската управа поради веќе воспоставениот начин на функционирање на судот. Истото има влијание на можноста за увид на внатрешната организација на Судот. Во тек на ревизијата изготвен е општ акт за внатрешната организација на работата, согласно Законот за судови и Судскиот деловник заведен под Су. бр. 91-2-2/08 од 25.08.2008 година.

11.2.2. Списокот на постојани вештаци не е објавен во Службен весник, што не е во согласност со член 32 од Судскиот деловник, поради незапазена процедура за јавно известување за изборот. Истото влијае на можноста за ангажирање и исплати на несоодветни лица како и незаконско и ненаменско користење на средствата на судот.

Препорака: Известувањето за изборот на постојани вешти лица да се објавува во „Службен весник на РМ,,.

11.2.3. Исплата на средствата за надоместок на трошоците во кривична, процесна и постапка за стопанските престапи и евидентирањето на истите во сметководствената евиденција не се врши врз основа наредба-решение за основаноста на исплата и лицето на кое треба да му се исплати (адвокати, вештаци, преведувачи и др.), што не е во согласност со одредбите од Судскиот деловник и Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници.

Причина за ваквиот начин на исплата и евиденција е невоспоставена процедура за изготвување и доставување наредба-решение за исплата до сметководството. Истото има влијание на евидентирање на обврски без соодветна документација и ризик од несоодветна исплата и зголемени трошоците по тој основ.

Со одлука на Претседателот на судот Су. Бр. 91-2.3/08 исплатата да се врши само врз основа на наредба а секретарот на судот секој месец да врши контрола на спроведувањето на одлуката.

11.3. Неправилна примена на сметководствените политики и начела:

11.3.1. Основниот суд Велес не води задолжителни помошни книги: книга на инвентар и капитален имот (материјална евиденција) за набавени основни средства и книга на набавки, и задолжување на истите со реверси, согласно на Законот и Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници. Поради неприменување на законската регулатива за начинот на водење на деловните книги, има влијание на реалноста и објективноста на искажаните основни средства, капиталот, ситниот инвентар и материјалите во финансиските извештаи и не е воспоставена контрола на трошењето на истите.

Со одлука на Претседателот на судот Су. Бр. 91-2-4/08 задолжен е сметководителот на судот да води задолжителни помошни книги (материјална евиденција), согласно Законот и Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници.

11.3.2. Основниот суд Велес нема извршено попис и усогласување со сметководствената евиденција, односно не е утврден правниот основ на побарувањата и обврските и не е утврдена старосната структура на истите, со состојба на 31.12.2007 година, што не е во согласност на Законот и Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници. Поради непочитување на законската регулатива истото има влијание на реалноста на искажаните билансни позиции.

Донесена е одлука Су. Бр. 91-2-5/08 и формирана е комисија за попис на побарувањата и обврските која ќе ја утврди состојбата со 31 декември.

11.3.3. При увидот на актите од извршениот попис на средствата и изворите на средствата за 2007 година, поради непостапување согласно утврдената процедура за вршење попис согласно Законот и Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници, ревизијата ги констатира следните неправилности:

- Не се изготвени пописни листи од извршениот физички попис за 2007 година, а на пописни листи од 2006 година обележани се промените за 2007 година,
- Рекапитуларот по извршениот попис не е целосно пополнет, односно не ги содржи поединечните вредности за секое средство,
- Дел од опремата искажана во пописнатите листи сметководствено не е евидентирана, поради необезбедена потребна документација за утврдување на вредност на истите,
- Не е извршен попис на паричните средства во благајна и
- Извештајот од извршениот попис не е целосен, односно не содржи попис на средства во вредносни показатели.

Не вршењето целосен попис и неправилен начин на попис и усогласување на сметководствената со фактичката состојба, како и непревземање соодветни активности и мерки за утврдување на веродостојноста на сметководствените документи (отсуство на комплетни имотни и поседовни листови и други веродостојни документи со кои ќе се докаже сопственоста), создава неможност од усогласување и потврдување на книговодствената со фактичката состојба на материјалните средства, потврдување на целосноста и сеопфатноста на искажаните средства а со тоа и на имотот на судот.

Претседателот на Судот донел одлука Су. Бр. 91-2-6/08 за вршење целосен попис на сите средства и извори на средства со кои располага Судот а по извршениот попис да се изготви Извештај од извршениот попис на средства, побарувања и обврски.

11.3.4. Во текот на годината настанатите обврски кои не се платени не се евидентираат на позицијата краткорочни обврски спрема добавувачите и Активни временски разграничувања, а обврските спрема добавувачите од 2006 година не се пренесени како неплатени обврски во 2007 година, што не е во согласност со Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници. Поради погрешно воспоставена пракса примените документи доколку не се платени во тековната година да не се евидентираат на обврски, влијае на реално искажување обврските како и навремено плаќање на истите со можност за зголемување на трошоците по основ камати за ненавремени плаќања.

Препорака: Одговорното лице кое ја врши сметководствената евиденција, во целост да ги искажува состојбите и промените на обврските спрема добавувачите како би се имало увид во состојбата на истите.

11.4. Неправилности во искажувањето на приходите/расходите

11.4.1. Не е извршено разграничување на трошоците за електрична енергија, водовод и канализација и затоплување направени при користење на дел од просториите на Судот за потребите на Основното јавно обвинителство Велес и Јавно правобранителство Велес, спротивно на членовите 5 и 9 од Законот за судски буџет, поради нерегулирани меѓусебни односи со договор за разграничување на трошоците и сместувањето во зградата. Истото има влијание на исплата на средства кои не претставуваат трошоци на ниво на судска власт и ненаменско и незаконско трошење на средствата.

Препорака: Претседателот на Судот да поднесе иницијатива до Судскиот буџетски совет и Министерство за правда за разрешување на користењето на просторот од други субјекти, а до донесување на одлука да се склучи договор за разграничување на трошоците.

11.4.2. Судот врши исплатата на награди за вештачење на докторите и медицинските лица вработени во државен орган, без фактура и Решенија за трошоци во постапка, што не е во согласност со член 234 и 240 од Законот за кривична постапка и член 20 од Правилникот за надоместокот на трошоците во кривичната и процесната постапка и постапката за стопанските престапи и на одредбите на Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници. Поради нерегуларно фактурирање и начинот на кој е утврдена наградата за вештачење со ЈЗУ Клиника за психијатрија, односно се врши исплата само по известувања, влијае да се евидентираат обврски без соодветна документација која е пропишана и претставува потврда за основаноста на исплата на трошоците како и на законско и наменско трошење на средствата.

Донесена е одлука Су. Бр. 91-2-7/08 да кога за одредено вештачење постои државен орган, вештачењето да се довери на истиот, а претседателот на Судот да одобри исплата на наградата за вештачење врз основа на фактура од државниот орган.

11.5. Неправилности во искажувањето на позициите во Билансот на состојба

11.5.1. Основниот суд Велес во сметководствената евиденција го нема евидентирано имотот каде е сместен Судот (објектот и земјиштето) како материјални средства, што не е во согласност со Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници. Причината за истото е ненаправено излагање на сопственоста и проценка на објектите и земјиштето каде е сместен Судот. Поради тоа позициите во Билансот на состојба кои се однесуваат на материјалните средства и изворите на истите на 31.12.2007 година се нереално прикажани.

Препорака: По обезбедување на имотните листи од Државниот завод за геодетски работи, Одделение за премер и катастар Велес и утврдување на вредноста на објектите и земјиштето, во сметководствената евиденција на Основен суд Велес да се изврши реално прикажување на материјалните средства.

11.5.2. Не е воспоставена аналитичка евиденција на обврските кон добавувачите од извршените набавки на стоки и услуги, исплати на правни и физички вешти лица, адвокати, преведувачи и друго, спротивно на Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници, поради групно евидентирање на обврските при рачна сметководствена евиденција, што влијае на можноста за разграничување на обврските кон добавувачите поединечно и ненавремено плаќање на истите.

Препорака: Од страна на лицето кое е одговорно за водење на сметководствената евиденција, да се отпочне со евидентирање по сите основи на новиот програм за финансиска евиденција во Судот како дел од апликативниот софтвер кој е инсталиран на ниво на судска власт, а со тоа да се воспостави и аналитичка евиденција на обврските спрема добавувачите на начин кој е предвиден со програмот.

12. Според наше мислење, поради значајноста на наодите изнесени во точките 11.1 до 11.5 финансиските извештаи не ја претставуваат вистинито и објективно финансиската состојба на Основен суд Велес на 31 декември 2007 година и резултатот на финансиските активности за годината која завршува со тој датум во согласност со важечката законска регулатива.
13. Според наше мислење, освен за наодите изнесени во точките 11.1 до 11.5 кај Основен суд Велес е остварено законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи за 2007 година.
14. **Прифатени и корегирани неправилности во текот на ревизијата, а се однесуваат на:**

14.1. Неправилности во искажувањето на позициите во Билансот на состојба

Во текот на ревизијата во сметководствената евиденција на Основен суд Велес извршени се корекции на одделни состојби на сметките од главната книга во 2008 година и пуштени се налози за докнижување, согласно одредбите од Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници кои имаат ефект на зголемување на вкупната актива и пасива во Билансот на состојба за 2007 година за износ од 40 илјади денари, а со цел реално и објективно прикажување на билансните позиции. Исправките се спроведени со налог за книжење.

Овластен државен ревизор

Скопје, 22.09.2008 година

**ОСНОВЕН СУД ВЕЛЕС-СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

**Основен суд Велес
Сметка од редовно работење
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2007 година**

	<u>во 000 денари</u>	
<u>Опис на позицијата</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Приходи		
Трансфери и донации	39,650	35,647
Вкупно приходи	39,650	35,647
Расходи		
Тековни расходи		
Плати, наемнини и надоместоци	32,013	31,193
Резерви и недефинирани расходи	30	75
Стоки и услуги	7,475	4,325
Субвенции и трансфери	132	54
Вкупно тековни расходи	39,650	35,647
Вкупно расходи	39,650	35,647

Основен суд Велес
Сметка од редовно работење
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ

	во 000 денари	
Опис на позицијата	2007	2006
Актива		
Тековни средства		
Парични средства	0	0
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции	24	0
Активни временски разграничувања	3,662	2,245
Вкупно тековни средства	3,686	2,245
Постојани средства		
Материјални средства	6,585	2,668
Вкупно постојани средства	6,585	2,668
Вкупна актива	10,271	4,913
Пасива		
Тековни обврски		
Краткорочни обврски спрема добавувачи	1,042	0
Краткорочни финансиски обврски	172	0
Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	2,448	2,245
Пасивни временски разграничувања	24	0
Вкупно тековни обврски	3,686	2,245
Извори на средства		
Извори на капитални средства	6,585	2,668
Вкупно извори на деловни средства	6,585	2,668
Вкупна пасива	10,271	4,913

**Основен суд Велес
Сметка од редовно работење**

**ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2007 ГОДИНА**

во 000 денари			
О П И С	Државен јавен капитал	Останат капитал (запиши на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)	Вкупно
Состојба 01.01.2007 година	2,668	-	2,668
Зголемување по основ на:	4,697	-	4,697
Набавки	4,681	-	4,681
Инвестиции во тек-градежни објекти опрема и др.	-	-	-
Ревалоризација на капитални средства	-	-	-
Спроведени корекции во текот на ревизијата	16	-	16
Намалување по основ на:	780	-	780
Отпис на капитални средства	-	-	-
Потрошок на материјали	-	-	-
Ревалоризација на отпишани капитални средства	-	-	-
Амортизација	779	-	779
Состојба 31.12.2007 година	6,585	-	6,585